

Polaków i Tekszańczyków łączy dążenie do wolności

Wizyta byłego prezydenta Polski - Lecha Wałęsy w Austin

Lech Wałęsa podczas wystąpienia na Uniwersytecie w Austin

Joanna Sokołowska-Gwizdka (Austin, Teksas)

- Uniwersytet Teksaski w Austin gościł prezydenta Franklina D. Roosevelta, Martina Luthera Kinga, Dalajlamę, a teraz ma zaszczyt gościć człowieka, którego pojawienie się na światowej scenie okazało się początkiem końca Związku Radzieckiego. Lecha Wałęsę - tak prezydent Uniwersytetu Jay Hartzell przywitał polskiego byłego prezydenta i 400-osobowy tłum, który 5 maja 2022 roku zebrał się w Audytorium Uniwersytetu, aby

posłuchać wykładu „Wojna Rosji z Ukrainą i jej globalny wpływ”.

Wojna na Ukrainie na pewno spowodowała ponowne ogromne zainteresowanie Lechem Wałęsą, postacią - legendą, twórcą „Solidarności”, który przyczynił się do obalenia komunizmu. Darmowe bilety zniknęły błyskawicznie, a sala obok, gdzie można było śledzić spotkanie na telebimach, też była wypełniona po brzegi.

Prezydent Uniwersytetu Jay Hartzell zapowiada spotkanie Pomysłodawcą i jednym z organizatorów wizyty był niezwykle prężnie działający Polski Klub, składający się ze studentów Uniwersytetu w Austin (The Polish Club at UT). Założycielem i prezesem Klubu jest nie tylko pełen pomysłów, ale też energiczny i konsekwentny w ich realizacji - Nathan Silverstein,

który na studia w Teksasie przyjechał z Kalifornii. Klub zaprasza na spotkania wybitne osobowości związane z historią Polski. W marcu np. odbyło się spotkanie przez platformę Zoom z prof. Normanem Davisem.

Mama Nathana, dr Teresa Grabiec-Silverstein też była gościem jednego ze spotkań Klubu za pośrednictwem platformy Zoom. Opowiadała o stanie wojennym w Polsce, aresztowaniu jej ojca – działacza „Solidarności” i ciężkich przeżyciach związanych z tym okresem. Teraz przyjechała z Kalifornii na spotkanie z prezydentem Lechem Wałęsą i pomagała Polskiemu Klubowi w organizacji wieczoru.

Studenci podeszli z szacunkiem do tej historycznej wizyty, ubrani w garnitury, białe koszule i czerwone krawaty, wyróżniali się na tle innych gości.

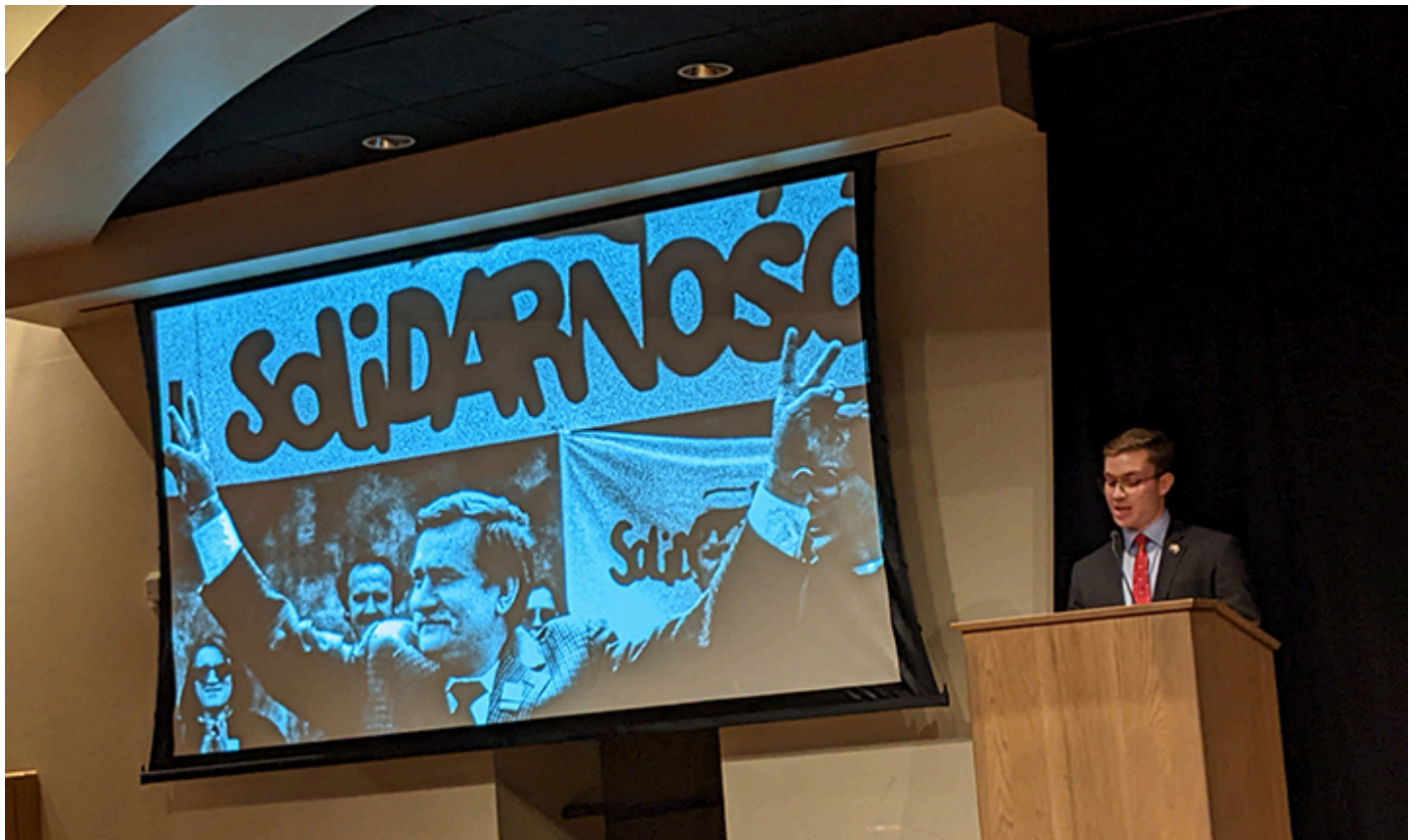
Oprócz pomysłodawcy do organizacji wizyty Lecha Wałęsy w Austin włączyły się takie instytucje oraz wydziały uniwersyteckie jak: Clements Center for National Security, Center for Russian, East European and Eurasian Studies, Center for European Studies, Liberal Arts Honors Program, McCombs School of Business, Department of Business, Department of Government, Government & Society oraz Texas Global.

Po przemówieniu prezydenta Uniwersytetu, Nathan Silverstein

przedstawił Lecha Wałęsę. Zwrócił uwagę na jego osiągnięcia jako prezydenta Polski - *Nadzorował przejście do wolnorynkowej, liberalnej demokracji, z sukcesem wynegocjował wycofanie wojsk radzieckich z Polski. Był także głównym zwolennikiem członkostwa Polski w NATO i UE* - powiedział.

Założyciel Polskiego Klubu, **Nathan Silverstein**, opowiada o Lechu Wałęsie

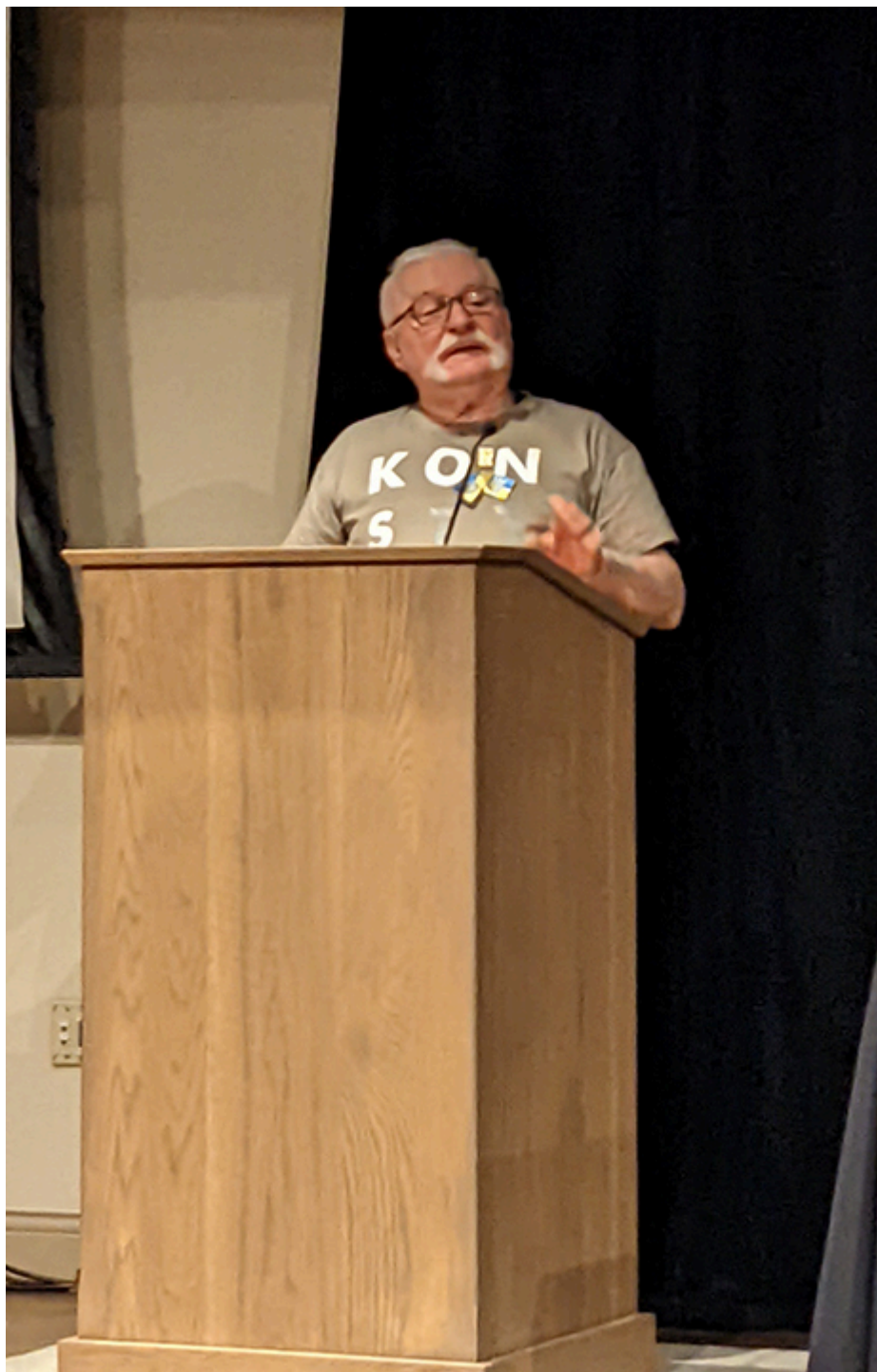
Założyciel Polskiego Klubu, **Nathan Silverstein**, opowiada o Lechu Wałęsie

Lech Wałęsa jest laureatem Pokojowej Nagrody Nobla (1983) i pierwszym prezydentem Polski po upadku komunizmu (1990-1995). Był współzałożycielem i liderem ruchu „Solidarność”, który doprowadził do demokratycznych wyborów w Polsce w 1989 r., przyczynił się do rozpadu Związku Radzieckiego i zakończenia zimnej wojny. W szczytowym okresie „Solidarność” liczyła ponad 10 milionów członków. Wałęsa został Osobą Roku *Time Magazine* w 1981 roku i znalazł się na liście 100 najważniejszych osób XX wieku *Time Magazine*. Posiada ponad 40 stopni honorowych, m.in. z Harvardu, Uniwersytetu Columbia, czy z Sorbony. Jest laureatem Prezydenckiego Medalu Wolności USA, Wielkiego Krzyża Rycerskiego Brytyjskiego

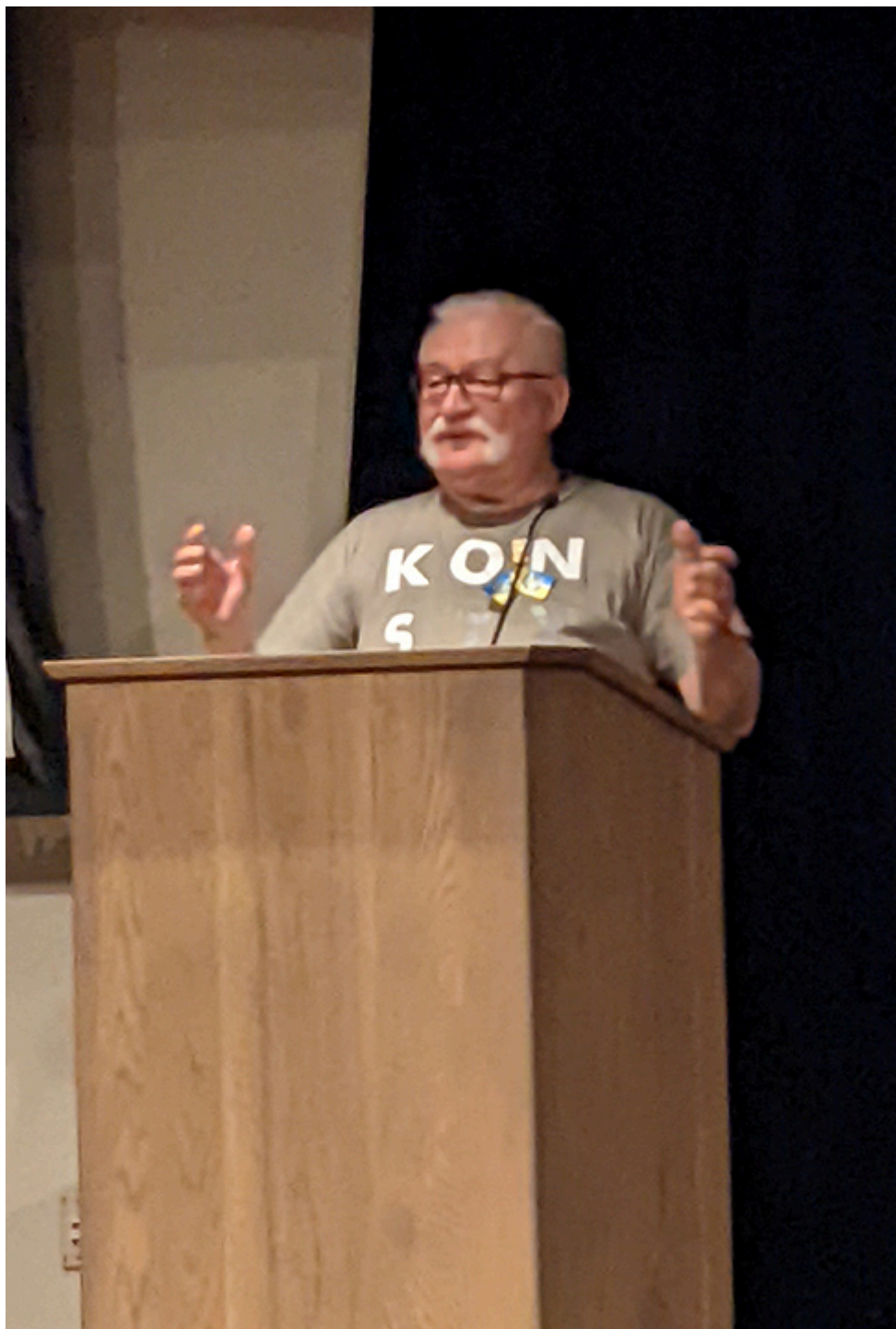
Orderu Łaźni oraz Wielkiego Krzyża Legii Honorowej Francji. W 1989 r. jako pierwszy gość zagraniczny i nie głowa państwa przemawiał na posiedzeniu Kongresu USA.

Po przedstawieniu sylwetki prezydenta, uczestnicy spotkania mogli zobaczyć krótki film o nim i czasach „Solidarności”.

Po wejściu na mównicę Lech Wałęsa zdjął marynarkę i powiedział, że spotkanie to będzie „na luzie” i żeby nie spodziewać się typowego wykładu. I faktycznie, właściwie od pierwszego zdania sala wybuchała śmiechem. Prezydent powiedział, że stosunki Niemców z Rosją zawsze były dość ścisłe, więc się często nawzajem odwiedzali. A, że Polska leżała po drodze, to albo jedni, albo drudzy się tu zatrzymywali i zazwyczaj zostawali na dłużej. Tak było np. po II wojnie światowej, kiedy Sowieci wkroczyli do Polski i narzucili nam własny system gospodarczy i polityczny.

Lech Wałęsa podczas wystąpienia na Uniwersytecie w Austin

Lech Wałęsa podczas wystąpienia na Uniwersytecie w Austin

Z powodu wieloletniego doświadczenia z Rosją, Polacy mają dar dostrzegania rzeczy, które mogą się wydarzyć. - *Na długo przed wybuchem II wojny światowej - zauważył Wałęsa - mówiliśmy ludziom, że nadchodzi. Ale świat nas nie słuchał... Jako Polacy*

odczuwamy dziś ten sam rodzaj niepokoju. Tym razem zachęcamy wszystkich do słuchania nas.

Lech Wałęsa podkreślił konieczność odzyskania przez Stany Zjednoczone wiodącej roli w świecie, roli lidera. - Kiedyś Stany Zjednoczone prowadziły gospodarczo, militarnie i politycznie. Nadal chcemy, aby Stany Zjednoczone przewodziły światu.

Innym poruszonym tematem była technologia, która zmieniała podejście do granic i państwowości. Powiedział, że zarówno jego ojciec, jak i dziadek walczyli o granice Polski, że wtedy granica oznaczała bezpieczeństwo i suwerenność. I pewnie w grobie by się przewrócili, gdyby wiedzieli, że on walczy o to, żeby granice znieść. - Epoka państw i narodów dobiega końca - powiedział - a na horyzoncie widzimy erę globalizacji, intelektu i technologii.

- Mamy szansę na pokój i rozwój, ale musimy otworzyć się na dyskusję i dostosować wszystkie prawa i zasady, którymi żyliśmy do tej pory - mówił dalej.

Swoje wystąpienie podsumował marzeniem, aby obecne pokolenie było znane z walki, pokojowego pozbycia się komunizmu i budowania lepszego, bardziej sprawiedliwego świata dla wszystkich.

Prezydent Lech Wałęsa i wspaniały tłumacz Paweł Hardej podczas spotkania na Uniwersytecie w Austin

Prezydent Lech Wałęsa, tłumacz Paweł Hardej oraz prof. William Inboden (z prawej) podczas spotkania na Uniwersytecie w Austin. Po wystąpieniu prezydenta prowadzący spotkanie dyrektor Clements Center i wykładowca w LBJ School of Public Affairs, (były pracownik Białego Domu), prof. William Inboden, zadał pytania, wcześniej przygotowane przez studentów Polskiego Klubu. Były to głównie pytania o toczącą się obecnie wojnę na Ukrainie. Prezydent powiedział m.in., że proponował Włodzirowi Zelenskiemu stworzenie światowej grupy ekspertów, złożonej z noblistów, wybitnych profesorów i innych specjalistów, aby doradzali mu w każdej sprawie. Czy prezydent Ukrainy skorzysta, nie wiadomo.

Wieczór z Lechem Wałęsą nie byłby tym samym spotkaniem, gdyby nie błyskotliwe tłumaczenie symultaniczne Pawła Hardeja. Mimo, że prezydent często wyprzedzał tłumacza, kontynuując wątek wypowiedzi w swoim tempie, to tłumacz przekazał to co najistotniejsze. Genialnie oddał humor, co widać było po żywiołowej reakcji sali. Paweł Hardej, absolwent Uniwersytetu Detroit Mercy (MI) jest wiceprezesem dużej firmy deweloperskiej Lincoln Ventures Inc., budującej apartamentowce. Prywatnie Paweł Hardej jest ojcem studentki Uniwersytetu w Austin, Izabeli Hardej, która jest członkiem Klubu Polskiego.

**RUSSIA'S WAR ON UKRAINE
AND ITS GLOBAL IMPACT**

**LECH
WAŁĘSA**

FORMER POLISH
PRESIDENT AND
NOBEL PEACE
PRIZE WINNER

THURSDAY, MAY 5, 2022 5:30 - 7:00 PM
DOORS OPEN AT 5:00 PM

AMPHITHEATER 204
AT&T HOTEL AND CONFERENCE CENTER

REGISTRATION REQUIRED

SCAN HERE OR VISIT
WWW.CLEMENTSCENTER.ORG
FOR EVENT DETAILS

Center for Russian, East European and European Studies
The University of Texas at Austin
CLEMENTS CENTER FOR NATIONAL SECURITY
Polish Club at UT
LAH

TEXAS Global
CENTER FOR EUROPEAN STUDIES
TEXAS McCombs
The University of Texas at Austin
Department of Government
College of Liberal Arts

W tym samym dniu, w którym miało miejsce spotkanie na Uniwersytecie, prezydent Lech Wałęsa został zaproszony przez gubernatora Teksasu, Grega Abbotta, do jego prywatnej rezydencji w Austin. Na koncie gubernatora Grega Abbotta na Twitterze pojawiło się zdjęcie z wizyty Lecha Wałęsy w jego domu z podpisem: *Świetne spotkanie z byłym prezydentem Polski Lechem Wałęsą w Rezydencji Gubernatora w Austin dzisiaj rano. Był pierwszym demokratycznie wybranym prezydentem Polski po rządach komunistycznych. Polaków i Teksasńczyków łączy wspólna cecha - dążenie do wolności.*

<https://twitter.com/GovAbbott/status/1522266041430286336/photo/1>

Na koniec pragnę jeszcze raz wyrazić uznanie dla Klubu Polskiego za tak prężną i z dużym rozmachem prowadzoną działalność na rzecz polskiej historii i to nie tylko na szczeblu uniwersyteckim, ale i na stanowym. Dzięki takim spotkaniom poszerza się wiedza o Polsce i jej dokonaniach. Wizyta prezydenta Lecha Wałęsy w Austin na pewno przejdzie do historii.

Fotografie: Joanna Sokołowska-Gwizdka i Jacek Gwizdka

*

Nagranie ze spotkania z prezydentem Lechem Wałęsą na Uniwersytecie w Austin:

<https://www.texaspolishclub.com/walesa>

*

Lech Wałęsa mówi o wojnie na Ukrainie do studentów, profesorów i innych organizatorów podczas spotkania w

restauracji Capital Grille w Austin:

Filmy dokumentalne na temat przemian w Polsce lat 80. i 90.

XV Festiwal Polskich Filmów w Austin, Teksas

Kadr z filmu „My, Naród”, Ronald Reagan i Lech Wałęsa
„MY, NARÓD,,

**Film dokumentalny, 2019 (58 min.), dostępny on-line 14 -
20 listopada 2020 r. na platformie APFF, na terenie USA.**

Reżyseria: Ewa Ewart, **scenariusz:** Jacek Stawiski,
zdjęcia: Mateusz Kruszelnicki, Maciej Grubiak,
muzyka: Szymon Nidzworski.

W filmie została pokazana historia trzydziestu lat polskiej transformacji, zapoczątkowanej częściowo wolnymi wyborami do parlamentu, opowiedziana z zachodniej perspektywy, ze szczególnym uwzględnieniem roli, jaką Stany Zjednoczone odegrały w tym procesie.

Historyczne wybory 4 czerwca 1989 roku doprowadziły do upadku komunizmu nie tylko w Polsce, ale także wywołały efekt domina w całym regionie – od obalenia Muru Berlińskiego po rozpad Związku Radzieckiego.

W listopadzie 1989 r. Lech Wałęsa, którego kluczowa rola w tym procesie jest niekwestionowana, a który później stał się pierwszym prezydentem postkomunistycznej Polski, wygłosił historyczne przemówienie w amerykańskim Kongresie. Pokazana jest niezwykle ciekawa postać tłumacza Lecha Wałęsy, dziennikarza Jacka Kolabińskiego.

Lech Wałęsa był jedynym Polakiem i trzecią osobą w historii Ameryki, która przemawiała jako prywatny obywatel.

Film ujawnia nieznane kulisy słynnego wystąpienia Lecha Wałęsy w Kongresie USA w 1989 r. oraz unikalny, zapomniany i nie pokazywany wcześniej materiał archiwalny.

Kadr z filmu „My, Naród”

Ewa Ewart

EWA EWART

Jest absolwentką iberystyki Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 80. XX wieku pracowała jako tłumaczka i dziennikarka dla hiszpańskiej agencji prasowej EFE z siedzibą w Warszawie. Po wyjeździe z Polski w połowie lat 80., kontynuowała współpracę z EFE w Londynie.

W latach 1985-1990 przebywała w Waszyngtonie, gdzie m.in. była korespondentką Sekcji Polskiej radia BBC i nadawała reportaże o procesie przemian w Europie Wschodniej z perspektywy amerykańskiej. W 1990 r. przeniosła się do Moskwy, gdzie pracowała jako producentka newsów dla amerykańskiej stacji telewizyjnej CBS.

W 1993 r. powróciła do Wielkiej Brytanii i podjęła pracę w telewizji BBC w Londynie. Pracowała dla flagowych programów dokumentu społeczno-politycznego, takich jak *Assignment*, *Correspondent* oraz *This World*.

Jest wielokrotnie nagradzaną reżyserką i producentką filmów dokumentalnych. Specjalizuje się w filmach przełomowych, zrealizowała wiele dokumentów śledczych, politycznych oraz programów poruszających kwestie społeczne.

W 2009 r. otrzymała nagrodę im. Andrzeja Woyciechowskiego za cykl: „Dokumenty Ewy Ewart” emitowane w TVN24. Jest laureatką nagrody Wiktor za rok 2009 w kategorii: twórca

najlepszego programu telewizyjnego.

„AMNEZJA„

Film dokumentalny, 2019 (41 min.), dostępny on-line 14 - 20 listopada 2020 r. na platformie APFF, na terenie USA.

Scenariusz i reżyseria: Maciej Kuciel, ***zdjęcia:*** Piotr Wacowski, Witold Nogiec, ***muzyka:*** Wojciech Borek, Bartosz Gwóźdź, Grzegorz Zmarz.

Kazik, Muniek i Liroy. Trzech muzyków obserwujących i prezentujących przez ostatnie 30 lat polską rzeczywistość w dokumencie TVN „Amnezja” opowiada subiektywną wersję historii. Na podstawie życiowych doświadczeń, obserwacji sceny politycznej, z perspektywy trzech dekad pokazują sukcesy i porażki uwolnionego od komunizmu kraju.

Teledyski, unikatowe archiwalia Instytutu Pamięci Narodowej, zdjęcia agencyjne i prywatne oddają atmosferę minionych lat. Do dzisiaj rozgrzewające emocje polityczne rozmowy opozycji z komunistami w Magdalence i przy okrągłym stole, pierwszy niekomunistyczny premier Tadeusz Mazowiecki, rodzący się na straganach polski kapitalizm i inne wydarzenia tych czasów połączone z bezkompromisowymi tekstami bohaterów dokumentu tworzą konstrukcję filmu.

Od przełomowego 1989 roku obserwowanego przez Muńka z perspektywy zarobkowego emigranta, poprzez rodzący się kapitalizm widziany z kieleckiego osiedla przez rapera Liroya aż po rozpad strony opozycyjnej na dwa zaciekle zwalczające się plemiona, o którym śpiewa Kazik.

dr z filmu „Amnezja”, Kazik (z lewej)

Kadr z filmu „Amnezja”, Liroy

Reżyser Maciej Kuciel

MACIEJ KUCIEL

Z wykształcenia jest inżynierem o specjalności fizyka medyczna i dozymetria; dziennikarz, od 17 lat związany z telewizją TVN i jej programami interwencyjnymi oraz śledczymi Uwaga! i Superwizjer. Współpracował z krakowskim dodatkiem „Gazety Wyborczej”, działem prawnym „Rzeczpospolitej” i Radiem Kraków. W 2009 roku wspólnie z Szymonem Jadczakiem został nagrodzony Grand Press w kategorii *news* za reportaż „Dobre, bo szwedzkie”. W 2012 roku wspólnie z Danielem Liszkiewiczem został nagrodzony przez Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich za cykl reportaży ujawniających przywiezienie do Polski z Ukrainy tysięcy ton rakotwórczych odpadów chemicznych.